

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
05.12.2025

КАРАР
№ 1422

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә ярдәм» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга ярдәм итү һәм үстерү максатларында, 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ Федераль законының «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» 31.1 мaddәсе нигезендә (2025 елның 28 ноябрендәге үзгәрешләре белән), Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә ярдәм күрсәтүнең муниципаль программасын расларга.
2. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының «Финанс-бюджет палатасы» муниципаль бюджет учреждениесенә Программага туры китереп чараларны финанслау өчен ассигнованияләр карарга тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында бастырырга һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

Ә.К. Габдуллин

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2025 елның 5
декабрендәге 1422 номерлы
карарына кушымта

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

**« 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында
социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый
берләшмәләргә ярдәм»**

БҮЛЕК I

« 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә ярдәм» муниципаль программасын гамәлгә ашыруның стратегик өстенлекләре

1.1. Программаны гамәлгә ашыруның тиешле өлкәсенә гомуми характеристика

Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешма (алга таба - НКО) - үз эшчәнлегенә төп максаты итеп табыш алуны куймаган һәм алынган табышны катнашучылар арасында бүлми торган оешма.

НКО социаль, хәйрия, мәдәни, белем бирү, сәяси, фәнни һәм идарә максатларына ирешү өчен, гражданнарның сәламәтлеген саклау, физик культура һәм спортны үстерү, гражданнарның рухи һәм башка матди булмаган ихтыяжларын канәгатьләндерү, гражданнар һәм оешмаларның хокукларын, законлы мәнфәгатьләрен яклау, бәхәсләр һәм конфликтларны чишү, юридик ярдәм күрсәтү, шулай ук жәмәгать файдасына ирешүгә юнәлтелгән башка максатларда төзелергә мөмкин.

Хәзерге вакытта социаль юнәлешле НКО республика һәм районның жәмгыяви-сәяси һәм икътисади үсешенә мөһим өлеш булып тора. Гражданнарны үз эшчәнлегенә җәлеп итеп, коммерцияле булмаган сектор жәмгыять һәм дәүләт алдында торган актуаль мәсьәләләргә хәл итүгә актив кушыла. Социаль юнәлешле НКО эшчәнлеген киңәйтүгә жәмгыятьнең ихтыяжы, гражданнар активлыгын үстерү дәүләт хакимияте органнарының дәүләт функцияләренә бер өлешен социаль юнәлешле НКОларга тапшыру тырышлыклары белән ныгытылган.

Ел саен дәүләт һәм муниципаль дәрәжәләрдә төрле ярдәм төрләрен алучы социаль юнәлешле НКОлар санының артуы күзәтелә.

Жәмгыятьне модернизацияләү процессында килеп чыккан актуаль социаль проблемаларны хәл итү зарурлыгына оператив җавап биреп, НКО районның социаль-икътисади үсешенә стратегик мөһим юнәлешләрендә актив катнаша.

Социаль юнәлештәге коммерциягә нигезләнмәгән оешмалар, халыкның төрле, иң беренче чиратта социаль яктан якланмаган төркемнәренә мәнфәгатьләрен чагылдырып, демократияне үстерүдә зур роль уйныйлар, мөһим карарлар эшләүдә һәм кабул итүдә, жәмгыять тормышының күптөрле аспекты буенча жәмәгатьчелек фикерен формалаштыруда, патриотизм һәм гражданлык җаваплылыгы, актив тормыш позициясе, үзешкәнлыкның һәм үзидарәнең яңа формаларын кертүдә катнашалар.

Муниципаль дәрәжәдә гражданнар һәм жирле үзидарә органнары арасында үзара бәйләнеш формаларының төрлелеге арта. Гражданлык жәмгыяте институтларын үстерү өчен житди потенциал НКО вәкилләренә районның жәмәгәт советларында катнашуында. Аларның муниципаль хакимият органнары белән конструктив үзара бәйләнеше - бу халык белән ышанычлы «кире элемтә» каналы гына түгел, ә республика һәм муниципаль хакимиятләрнең актуаль «көн тәртибен» формалаштыруга актив йогынты ясау, проблемалы мәсьәләләр буенча уртак фикер табу мөмкинлекләрен киңәйтү дә.

2025 ел ахырына Нурлат муниципаль районында төрле категория гражданнар белән эшләүче 14 коммерциягә нигезләнмәгән оешма һәм ижтимагый берләшмә исәпләнә (таб.1)

**Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының
Коммерциягә нигезләнмәгән оешмалар һәм жәмәгәт берләшмәләре**

1нче таблица

№ т/б	Коммерциягә нигезләнмәгән оешмалар һәм жәмәгәт берләшмәләре 2025 ел ахырына
1.	Нурлат районында ТР ветераннар (пензионерлар) жирле жәмәгәт оешмасының Нурлат бүлгә
2.	Бөтенроссия хезмәт Кызыл Байрагы ордены сукурлар жәмгыятенә Татарстан төбәк оешмасы
3.	Жирле жәмәгәт оешмасы «Татарстан Республикасы Әфганстан һәм башка жирле конфликтларда яраланган инвалидлар жәмәгәт оешмасының Нурлат районы бүлгә»,
4.	Татарстан Республикасы Нурлат районының «Күпмилләтле Нурлат» жирле жәмәгәт оешмасы
5.	Нурлат район оешмасы - Бөтенроссия инвалидлар жәмгыятенә Татарстан Республика оешмасы - «Татарстан Республикасы инвалидлар жәмгыяте» жәмәгәт оешмасы
6.	Автоном коммерцияле булмаган оешма гаилә кыйммәтләрен популярлаштыру һәм гаилә мәдәни ялларын оештыру «Гаилә клубы «НУРлы гаилә» («НУРлы гаилә»)
7.	Халыкларның традицияләрен һәм мәдәниятен саклау һәм үстерүгә ярдәм итүче автоном коммерцияле булмаган оешма «Истина» («Чанлах»)
8.	Автоном коммерцияле булмаган өстәмә белем бирү оешмасы «Бәхетле дөнья» (АКБО «Бәхетле дөнья»)
9.	Туризм һәм автототспорт үсеше АНО «Яңарыш»
10.	АНО «Нурлат Йолдызлыгы»
11.	Нурлат бүлекчәсе Бөтенроссия ветераннар ижтимагый оешмасы «Сугышчан Кардәшлек»
12.	АНО «Актив озын гомәр һәм сәламәтлек үзәге»
13.	«Бөтендөнья татар конгрессы» жирле бүлгә
14.	Татарстан хатын-кызлары район оешмасы

Хәзерге вакытта социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар секторы инфраструктурасын үстерүгә зур ихтыяж бар.

Гражданлык инициативаларын хуплау һәм гражданлык жәмгыяте институтларын формалаштыруга ярдәм итү, жәмгыятьнең социаль-иқътисади мәсьәләләрен чишүдә партнерлар буларак лидерлар һәм гражданлык жәмгыяте институтларын хуплау, социаль юнәлешле НКОның иң яхшы тәҗрибәләрен популярлаштыру максатыннан, Татарстан Республикасы Президентының 2015 елның 3 июлендәге № УП-619 [Указы](#) нигезендә, Татарстан Республикасында гражданлык жәмгыяте институтларын үстерүгә өлеш кертү өчен ел саен Татарстан Республикасы Рәисе премияләре булдырылды.

Социаль юнәлешле НКОга милек ярдәме күрсәтү максатыннан, социаль юнәлешле НКОның Республика үзәге булдырылды. Татарстан Республикасы Иҗтимагый палатасы социаль юнәлешле НКОга милек ярдәме күрсәтү буенча Республика конкурсы үткәрә. Конкурста социаль юнәлешле НКО өчен 2 елга бушлай нигездә эш урыннары бирү уйнатыла. Әлеге эш урыннары тулысынча мебель, компьютер һәм оештыру техникасы белән жиһазландырылган.

Башкарма комитет социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга жәмәгать эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен Башкарма комитет биналарында һәм Халыклар дуслыгы йортында бушлай нигездә биналар бирә.

Һәр елны Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты жирле бүлекчәләргә һәм «Бөтенроссия суқырлар жәмгыяте» һәм ветераннар советы жәмәгать оешмасына Устав эшчәнлеген оештыруда социаль-иқътисади, хезмәт һәм шәхси хокукларны яклауга юнәлдерелгән ярдәм күрсәтә.

Бүгенге көндә районда гражданлык инициативалары потенциалын тулысынча гамәлгә ашырылган дип әйтеп булмый.

Муниципаль берәмлектә коммерцияле булмаган сектор үсешенә көчсез яклары булып түбәндәгеләр тора:

- халыкның түбән гражданлык активлыгы;
- халыкның аерым жәмәгать активлыгы төрләренә үсешендә тигезсезлек;
- НКО житәкчеләренә менеджмент һәм эш алып бару өлкәсендә профессиональ һәм махсус белемнәренә житмәве һәм, нәтижәдә, аларның эшчәнлегендә системалылык булмау, планлаштыру дәрәжәсенә түбән булуы һәм үз эшчәнлегендә программалы якин килүне куллана белмәү;
- массакүләм мәгълүмат чаралары белән эшләүгә әзер булмау, жәмгыятьнең НКО эшчәнлегенә турында мәгълүматлылыгының түбән дәрәжәсе;
- НКО ресурсларының чикләнгән булуы – кеше, финанс, техник;
- оешмаларның аерымлыгы, муниципаль берәмлек дәрәжәсендә жайга салынган эчке элементләренә булмавы.

Программа кысаларында системалы ярдәм чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә социаль юнәлешле НКОлар социаль проблемаларны чишүгә активрак

жәлеп ителәчәк, жирле хакимият органнарының партнерлары булачак, социаль сәясәтне гамәлгә ашыруга кушылачак, актуаль жәмәгать проблемаларын чишүнең нәтижәле юлларын тәкъдим итәчәк. Социаль юнәлешле НКОлар гражданның белән жирле хакимият органнары арасында кире элемтә каналы булырга, жирле хакимият органнары эшчәнлегенң ачыклығын арттыруга һәм халыкта гражданлык жаваплылығы, хакимият белән конструктив аралашу хисе тудыруга ярдәм итәргә тиеш.

1.2. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә муниципаль сәясәтнең өстенлекләре һәм максатлары

Муниципаль программаның өстенлекләре Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 7 маендагы № 309 "Россия Федерациясенң 2030 елга кадәр һәм 2036 елга кадәрге перспективада үсешнең милли максатлары турында" Указына, 2024 елга кадәр һәм 2030 елга кадәрге планлы чорга Россия Федерациясенң милли үсеш максатларына ирешү буенча Бердәм планга, Россия Федерациясе Хөкүмәтенң 2021 елның 1 октябрендәге № 2765-р карары белән расланган, шулай ук Татарстан Республикасының 2030 елга кадәр социаль-икътисади үсеш Стратегиясенә, Татарстан Республикасының 2015 елның 17 июнендәге № 40-ЗРТ "Татарстан Республикасының 2030 елга кадәр социаль-икътисади үсеш Стратегиясенә раслау турында" Законы белән расланган, Татарстан Республикасының Нурлат муниципаль районының 2016 – 2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге планлы чорга социаль-икътисади үсеш Стратегиясенә туры килә.

Аларның иң мөһимнәре булып:

- инвалидлар һәм аларның гаиләләрен социаль яраклаштыру, инвалидларны эш белән тәмин итүгә ярдәм итү, инвалид балалар тәрбияләүче гаиләләргә ярдәм итү;
- өстәмә белем бирү, фәнни-техник һәм сәнгать ижатын, массакүләм спортны, балалар һәм яшьләрнең туган якны өйрәнү һәм экологик эшчәнлеген үстерү;
- гражданлык бердәмлеген ныгыту һәм милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү;
- гражданның социаль ярдәм һәм яклау, йортсызларны реабилитацияләү, мәжбүри тоткынлыктан азат ителгән затларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү;
- сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
- хәйриячелеккә һәм ирекле эшчәнлеккә ярдәм итү, СОНКО секторы инфраструктурасын үстерү.

Муниципаль сәясәтнең Программаны гамәлгә ашыру өлкәсендәге максатлары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- муниципаль район территориясендә гражданлык инициативасын үстерү һәм халыкның социаль активлығын арттыру өчен шартлар тудыру;
- муниципаль районның социаль үсеш мәсьәләләрен хәл итүгә СОНКОны жәлеп итү;

- муниципаль районның социаль һәм мәдәни үсеше өчен шартлар тудыру һәм жәмәгать килешүенә ирешүдә жирле үзидарә органнары һәм жәмәгать оешмаларының үзара хезмәттәшлеген тәмин итү.

II БҮЛЕК

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә ярдәм» муниципаль программасының паспорты

2.1. Программаның төп нигезләмәләре

Программаның исеме	«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә ярдәм» муниципаль программасын раслау турында (алга таба - Программа)
Программа кураторы	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары
Программаны төп эшләүчеләр	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегә
Программаны эшләү өчен нигез	- Россия Федерациясенең Бюджет кодексы 179 статьясы; - «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - 1996 елның 12 гыйнварындагы № 7-ФЗ «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» Федераль законы; - 1995 елның 19 маендагы № 82-ФЗ «Жәмәгать берләшмәләре турында» Федераль законы; - 2010 елның 24 мартындагы № 40-ФЗ «Россия Федерациясенең аерым закон актларына социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларны яклау мәсьәләләре буенча үзгәрешләр кертү турында» Федераль законы; - 1995 елның 11 августындагы № 35-ФЗ «Хәйрия эшчәнлегә һәм хәйрия оешмалары турында» Федераль законы»
Программаның җаваплы башкаручылар	СО НКО, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегә
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты	НКО һәм жәмәгать берләшмәләренең социаль юнәлешле эшчәнлеген стимуллаштыру, яклау һәм

	үстерү, аларның Нурлат районының социаль-икътисади үсешендә актив катнашуы, жәмәгать-сәяси тотрыклылыкны һәм этно-конфессиональ килешүне саклау, социаль сәясәтнең нәтижәлелеген һәм халыкка күрсәтелә торган социаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү, дәүләт һәм жәмәгать мәнфәгатьләренен баланслы булуы нигезендә жәмәгать килешүен тәмин итү	
Программаның бурычлары	- социаль юнәлешле НКО секторы инфраструктурасын үстерү; - гражданлык килешүен ныгыту, рухи-әхлакый кыйммәтләрне һәм милли үзенчәлекне саклау, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү; - шәһәр һәм район халкының өлкән яшьтәге гражданны, инвалидлар, балалар һәм яшьләр, һәм башка төркемнәрнең социаль статусын саклау максатыннан социаль коммерцияле булмаган оешмаларның нәтижәле эшчәнлеген шартларын булдыру һәм тәмин итү; - район территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга финанс, милек, мәгълүмати, консультацион ярдәм күрсәтү; - шәһәр һәм районның жәмәгать тормышында актив катнашучы гражданны санын арттыруга ярдәм итү; - үсеп килүче буынны эстетик-әхлакый, хәрби-патриотик тәрбияләү; - хәйриячелек һәм ирекле ярдәм итүне популярлаштыру.	
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2026 – 2030 еллар	
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Программаны финанслау күләмнәре	Программаны финанслауның гомуми күләме 1500,0 мең сум тәшкил итә.	
	Соңгы капитал ремонтны	Муниципаль бюджет акчалары
	2026	300,0

	2027	300,0
	2028	300,0
	2029	300,0
	2030	300,0
	Барлығы	1 500,0
Программаны финанслау күләмнәре фаразлы характерда һәм тиешле финанс елына бюджет проектын формалаштырганда район бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, билгеләнгән тәртиптә ел саен төзәтүгә дучар ителә. Район бюджетында программаның чараларын гамәлгә ашыру өчен акча булмаганда, финанслау өстәмә керемнәр булганда һәм (яки) бюджетның башка чыгымнары буенча бюджет ассигнованиеләрен киметкәндә гамәлгә ашырылырга мөмкин.		
Программа максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләргә бәяләү индикаторлары)	Программаны тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2030 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк: 1) Нурлат муниципаль районы территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар санын арттыру һәм аларның халык арасында статусын күтәрү; 2) үз эшчәнлеген алып баручы социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларның эш шартларын яхшырту; 3) социаль эһәмиятле чараларны саклау һәм аларның санын арттыру; 4) социаль эһәмиятле чараларда катнашкан катнашучылар һәм район халкы санын арттыру.	

2.2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Максат - НКО һәм жәмәгәт берләшмәләренең социаль юнәлешле эшчәнлеген стимуллаштыру, ярдәм итү һәм үстерү, аларның Нурлат районының социаль-иқтисади үсешендә актив катнашуы, жәмәгәт-сәяси тотрыклылыкны һәм этно-конфессиональ килешүне саклау, социаль сәясәтнең нәтижәлелеген һәм халыкка

күрсәтелә торган социаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү, дәүләт һәм жәмәгать мәнфәгатьләренәң баланслы нигезендә жәмәгать килешүен тәмин итү

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- социаль юнәлешле НКО секторы инфраструктурасын үстерү;
- гражданлык килешүен ныгыту, рухи-әхлакый кыйммәтләрне һәм милли үзенчәлекне саклау, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү;
- өлкән яшьтәге гражданның, инвалидларның, балаларның һәм яшьләрнең, шулай ук шәһәр һәм районның башка төркемнәренәң социаль статусын саклау максатыннан социаль коммерциячел булмаган оешмаларның нәтижәле эшчәнлегә өчен шартлар тудыру һәм тәмин итү;
- район территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга финанс, милек, мәгълүмати, консультацион ярдәм күрсәтү;
- шәһәр һәм районның жәмәгать тормышында актив катнашучы гражданның санын арттыруга ярдәм итү;
- үсеп килүче буынны эстетик-әхлакый, хәрби-патриотик тәрбияләү;
- хәйриячелек һәм ирекле ярдәмчелекне популярлаштыру.

2.3. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2026-2030 еллар дәвамында этапларга бүлмичә гамәлгә ашырыла.

2.4. Программаның максатчан индикаторлары (күрсәткечләре

Куйган бурычларга туры китереп, Программаның 1 нче кушымтасында тәкъдим ителгән муниципаль программаның максатчан индикаторларына (күрсәткечләренә) ирешү күздә тотыла.

2.5. Программаның чаралар исемлегә

Программа Нурлат муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалар һәм жәмәгать берләшмәләре эшчәнлегенә ярдәм итү буенча түбәндәге төп юнәлешләрне үз эченә ала:

- социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга финанс ярдәме;
- социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга мәгълүмати һәм консультацион ярдәм.

Программаның тулы чаралар исемлегә Программага 2нче кушымтада күрсәтелгән.

2.6. Муниципаль программаны финанс белән тәмин итү

Программаны финанслауның гомуми күләме 1500,0 мең сум тәшкил итә.

мең сум						
Финанслау чыганаclarы	2026 ел	2027 ел	208 ел	2029 ел	2030 ел	Барлыгы
Федераль бюджет	-	-	-	-	-	-
Республика бюджеты	-	-	-	-	-	-
Район бюджеты	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	1 500,0
Бюджеттан тыш чыганаclar	-	-	-	-	-	-

Программаны финанслау күләмнәре фаразлы характерда һәм Бюджет кодексының 179нчы маддәсенә 2нче пунктына ярашлы рәвештә агымдагы финанслның 1 февраленнән дә соңга калмыйча агымдагы елның бюджет карарына туры китереп үзгәртелергә тиеш.

Район бюджетында программаның чараларын гамәлгә ашыру өчен акча булмаган очракта, финанслау өстәмә керемнәр булганда һәм (яки) бюджетның башка чыгымнары буенча бюджет ассигнованиеләрән кыскарту исәбенә башкарылырга мөмкин.

2.7. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Чараларны гамәлгә ашыру барышында программаның кураторы төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручылар тарафыннан акчаларны нәтижәле файдалануны контрольдә тотат.

Программаны гамәлгә ашыру барышын мониторинглау Нурлат муниципаль районы башкарма комитетының мәдәният бүлеге тарафыннан башкарыла.

Нурлат муниципаль районы башкарма комитетының мәдәният бүлеге тарафыннан программаның чараларын үтәү барышы һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан жирле бюджеттан бүлеп бирелгән акчаларны үзләштерү анализы үткәрелә, шулай ук чираттагы финансларга финанслау ихтыяжларын ачыклай һәм, кирәк булганда, Программа гамәлгә ашырыла торган норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү буенча тәкъдимнәр әзерли.

Эчке һәм тышкы финансл контроле органнары Программаны тормышка ашыру өчен бүлеп бирелгән чараларның нәтижәле һәм максатчан кулланылышын контрольдә тотат.

III Кисәк

3.1. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге тарафыннан ел саен максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр системасы нигезендә башкарыла.

Программаны бәяләү методикасы түбәндәге критерийларга нигезләнә:

1. Программада планлаштырылган нәтижәләргә ирешү дәрәжәсе;
2. Фактик нәтижәләрнең планлаштырылган күрсәткечләргә туры килүе;
3. Ирешелгән нәтижәләрнең икътисади нәтижәлелеге.

Программаның нәтижәлелеге түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$E = (\sum (I_{пл} / I_{факт}) / n) \times 100\%$, монда:

- E — программаның нәтижәлелеге (процентларда);
- $I_{пл}$ — индикаторның планлаштырылган (максатчан) бәясе;
- $I_{факт}$ — индикаторның фактик бәясе;
- n — программа индикаторлары саны.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү:

- югары дәрәжә — 95% тан артык;
- канәгатьләнәрлек дәрәжә — 80 дән 95% ка кадәр;
- канәгатьләнәрлек булмаган дәрәжә — 80% тан кимрәк.

Нәтижәлелек ел саен бәяләнә. Нәтижәләр һәм нәтижәләр Программаны гамәлгә ашыру буенча хисапка кертелә.

3.2. Программаны үтәү буенча хисап

Программаны тормышка ашыру Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге тарафыннан социаль юнәлешле НКОлар белән берлектә әлеге Программага кушымталарда каралган чараларны үтәү юлы белән башкарыла.

Еллык хисап программаның үтәлеше һәм нәтижәлелеген бәяләү турында (алга таба - еллык хисап) программага кушымта №3тә күрсәтелгән форма буенча, Нурлат муниципаль районы башкарма комитетының мәдәният бүлеге тарафыннан, хисап елыннан соңгы елның 10 февраленә кадәр, Нурлат муниципаль районы башкарма комитетының икътисад бүлегенә тапшырыла.

Еллык хисап үз эченә ала:

хисап чорында ирешелгән конкрет нәтижәләр;

Эшләнмәгән һәм башкарылмаган (сәбәпләрне күрсәтеп) чаралар исемлеге;

Программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларга анализ;

бюджет ассигнованиеләрен һәм чараларны үтәүгә башка чараларны куллану турында мәгълүматлар;

башка мәгълүматны.

3.3. Программага үзгәрешләр кертү шартлары һәм тәртибе

Муниципаль программага үзгәрешләр кертүне Башкарма комитетның мәдәният бүлеге түбәндәге очракларда да башкара:

1. Программага финанслау күләмнәрен яки чыганаclarын үзгәртү.
2. Программа чараларын чыгару, өстәү яки үзгәртү.
3. Программа максатлары һәм күрсәткечләрен үзгәртү.
4. Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этапларын үзгәртү.
5. Программа башкаручылар составын үзгәртү кирәклеге.

Программага үзгәрешләр кертү Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты карары нигезендә башкарыла. Муниципаль программага үзгәрешләр кертү турындагы карар проекты Программада катнашучыларның барысы һәм Нурлат муниципаль районының финанс органы белән килештерелә.

Программага 1 нче номерлы кушымта
«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районында социаль юнәлешле
коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый
берләшмәләргә ярдәм »

Программаның максатчан индикаторлары (күрсәткечләре)

№ т/б	Муниципаль программаның күрсәткечләре	Үлчәү берәмлеге	Чор, ел							Жаваплы башкаручылар
			2024 ел база	2025 Бәя	2026 план	2027 план	2028 план	2029 план	2030 план	
1	Район территориясендә социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар һәм жәмәгать берләшмәләре саны	берәмлеге	11	14	16	18	19	20	21	Башкарма комитетның НМР мәдәният бүлеге
2	Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар саны, аларга финанс ярдәме күрсәтеләчәк.	берәмлеге	2	3	Кимен дә 3	Кимендә 3	Кимен дә 4	Кимендә 5	Кимендә 5	НМР Башкарма комитеты
3	Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларда һәм жәмәгать берләшмәләрендә катнашучы гражданның саны	кеше	15 000	17 750	18 900	20 050	21 000	22 000	23 500	СО НКО, НМР Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
4	Үткәрелгән жәмәгать чаралары һәм гамәлгә ашырылган проектлар саны	берәмлеге	118	120	125	130	145	150	155	НКО белән хезмәттәшлек, НМР Башкарма комитетының мәдәният бүлеге

Программага 2нче номерлы кушымта
«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районында социаль юнәлешле
коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый
берләшмәләргә ярдәм »

Программа чаралары исемлеге

Чаралар исеме	Гамәлгә ашыру вакыты (еллар)	Чараларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы кешеләр	Финанслау чыганаclarы	Чыгымнар суммасы, барлыгы (мең сумнарда)	шул исәптән еллар буенча үтәлеше муниципаль программасы				
					2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1. СОНКОга финанс ярдәме									
1.1. Район территориясында эшчәнлек алып баручы СОНКО һәм җәмәгать берләшмәләренә финанс ярдәме күрсәтү.	2026-2030 еллар	НМР Башкарма комитеты	Жирле бюджет	1500,00	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Барлыгы				1500,00	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
2. СО НКОга мәгълүмати һәм консультация ярдәме									
2.1. Районның социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларын яклау турында җәмгыять өчен әһәмиятле мәгълүматны Интернет челтәрендә урнаштыру	Даими рәвештә программаны гамәлгә ашыру чорында	НМР Башкарма комитеты	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-

2.2. Ярдәм күрсәтелгән социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар реестрын оештыру һәм алып бару	Елга 2 тапкыр мәгълүмат яңарту	НМР Башкарма комитетының мәдәният бүлгеге	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-
2.3. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларның эшчәнлеген шәһәр массакуләм мәгълүмат чаралары аша яктырту	программаны гамәлгә ашыру чорында	НМР Башкарма комитетының мәдәният бүлгеге АЖ «ТАТМЕДИА» филиалы, «Дружба» газетасы белән берлектә»	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-
2.4. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан район территориясендә жәмәгать чаралары үткәругә ярдәм күрсәтү	программаны гамәлгә ашыру чорында	Башкарма комитетның структур бүлекчәләре НМР Башкарма комитеты	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-
2.5. Социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларның Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре белән үзара эшчәнлеген координацияләү	программаны гамәлгә ашыру чорында	НМР Башкарма комитетының мәдәният бүлгеге	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-
2.6. Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты белгечләре тарафыннан коммерцияле булмаган оешмалар белән оештыру-хокукий мәсьәләләр буенча консультацияләр үткәру	программаны гамәлгә ашыру чорында	Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-
2.7. СОНКОга торак булмаган биналарны бушка файдалану шартларында милек ярдәме күрсәтү	программаны гамәлгә ашыру чорында	НМР ПИЗО	Финанслау таләп ителми	-	-	-	-	-	-
2.8. Жәмәгать, хәйрия һәм ирекле	Ел дәвамында	НМР Башкарма	Финанслау таләп						

эшчәнлек нәтижәләрен йомгаклау		комитетының мәдәният бүлеге	ителми						

Программага 3нче номерлы кушымта
«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районында социаль юнәлешле
коммерциягә карамаган оешмаларга һәм ижтимагый
берләшмәләргә ярдәм »

Муниципаль программаны тормышка ашыру турында хисап формасы

т/б №	Чараның атамасы	Отчет елына план (чаралар саны)	Отчет елына факт (чаралар саны)	Үтәлү проценты (__%)	Нәтижәлелекнең сан күрсәткече	Ирешелгән нәтижә (НКО арту яки кимү)	Кире кагу сәбәпләре
1	Балалар белән чаралар						
2	Өлкән буын гражданның белән чаралар						
3	Хәрби хәрәкәтләр ветеранның белән чаралар						
4	Ачык һавада чаралар						
5	Биналарда уздыру өчен чаралар						
Финанс чараларын куллану							
Финанслау чыганаclarы буенча БАРЛЫГЫ:		Отчет елына план мең сум	Отчет елына факт мең сум.	Үтәлү проценты (__%)	Нәтижәлелекнең сан күрсәткече	Ирешелгән нәтижә яки Кире кагу сәбәпләре	
1	Жирле бюджет						

т/б №	Чараның атамасы	Отчет елына план (чаралар саны)	Отчет елына факт (чаралар саны)	Үтәлү проценты (__%)	Нәтижәлелекнең сан күрсәткече	Ирешелгән нәтижә (НКО арту яки кимү)	Кире кагу сәбәпләре
2	Бюджеттан тыш чыганаclar						
	БАРЛЫГЫ						

Мәдәният бүлеге житәкчесе: _____ / _____ /

Башкаручы: _____ / _____ /

Төзелү датасы: «__» _____ 20__ ел.